

סיפורים נפלאים נפלאים-בהר

"לאכלה לך" (כה, ו)

פירות שביעית הם "לך לאכלה" - לא לבהמה וגם לא לעכו"ם. כיום יש בסביבתנו עובדים זרים גוים, פיליפינים או רומנים. מסופר סיפור נורא על אחד מצדיקי ירושלים שגם אצלם בבית, עבדה גויה מחו"ל בנקיון. באמצע יום אחד אמרה המשרתת הרבנית כי לקראת הערב היא מתעתדת לשוב לביתה לחו"ל. הרבנית השתוממה ותמהה: "מדוע לא אמרת לי כמה ימים קודם לכן, הייתי דואגת לעצמי למישהי אחרת?" היא התנצלה ואמרה כי עליה לשוב בדחיפות לחו"ל.

"אם הייתי אומרת לי קודם לכן, הייתי נותנת לך מתנת פרידה", אמרה הרבנית, אך הגויה בשלה: "נכון, אבל קיבלתי הודעה פתאומית שעלי לנסוע, אין לי זמן לכלום, אני מוכרחה לצאת". ארזה את חפציה ועמדה לצאת מהבית. "את יודעת מה? קחי לך תפוח לדרך" - אמרה הרבנית ונתנה לה. היא נטלה את התפוח ויצאה ב'שלום'.

לאחר כמחצית השעה הגיע הרב הביתה. היא סיפרה לו על המקרה המוזר, שהגויה יצאה והלכה ללא הודעה מוקדמת, וגם סיפרה שנתנה לה תפוח - כיון שלא היה לה משהו אחר לתת לה כמתנת פרידה.

"מה עשית?" נבהל הרב, הרי התפוח הוא מפירות שביעית שאסור לתת לגוי! אנא, מהרי בעקבותיה וטלי את התפוח מידיה. לפי השעות, יש סיכוי שהיא עדיין בתחנת האוטובוס". הרבנית רצה אחריה לתחנה, ובדיוק "אויף צו להכעיס", היא כבר לא היתה בתחנה, כנראה עלתה לאוטובוס שעמד עדיין בתחנה. הרבנית הצדקת לא התמהמה, אם אסור אז אסור, שילמה עבור כרטיס באוטובוס ועלתה עליו. היא החלה לחפש את הגויה בשורות הנוסעים באוטובוס והנה ראתה אותה ממרחק - במושב האחורי בסוף האוטובוס.

המשרתת הגויה, רק ראתה את הרבנית באה לקראתה, הוציאה מיד קופסת תכשיטים שגנבה, זרקה לעברה באמרה: "קחי, קחי..." פחדה שמא יקראו למשטרה. הרבנית, כמובן, לא ידעה כלום מהתכשיטים. הגויה היתה בטוחה שבגלל כך היא רודפת אחריה... אבל הרבנית לא התבלבלה וביקשה: "גם את התפוח תני לי!" למדנו ושיננו, כי אין לתת לגוי פירות שביעית, וכי שומר ה' את כל אוהביו. (יחי ראובן)

"והחזקת בו" (כה, לה)

שקידתו העצומה יומם ולילה, והיקף ידיעותיו בכל מקצועות התורה של הגאון רבי חיים שאול גריינימן זצ"ל היו לשם דבר. אך תופעה אחת מעניינת נותרה חידה עלומה במשך שנים: לאן נעלם רבי חיים מידי שבוע בשבוע, ביום שישי, לזמן של כשעתיים? על מקומות לימודו השונים, הרחק מטרדות הציבור,

כבר הכל ידעו. אך את סוד העלמותו של הגאון הנודע, בשעות הקרובות לכניסת שבת מלכתא, תעלומה זו לא הצליח איש לפענח. עד שהגיע אותו יהודי בבהילות לביתו של רבי חיים בשעות

ההן של יום השישי. הוא היה צריך באופן דחוף להוועץ על ענין חשוב... הרבנית הסבירה לו בנחת כי בשעות אלו אי אפשר להשיגו. יצא הלה מאוכזב, אך לאחר זמן קט חזר כשהוא בלחץ גדול: "הענין אינו סובל דיחוי" זעק, "זהו ממש פיקוח נפש!" וכשחזר והפציר, שוב לא יכלה הרבנית לעמוד מנגד.

"אם זה ענין של פיקוח נפש אין ברירה" - לחשה הרבנית, ונתנה לו כתובת מדוייקת של אחת הדירות ברחוב רבי עקיבא, שבו אמור רבי חיים להמצא.

אך-רץ מיודעינו לבית שברחוב רבי עקיבא. דפק בדלת ורבי חיים פתח... ושניהם גם יחד, זה שמבפנים וזה שמבחוץ, הוכו בתדהמה: רבי חיים כולו פליאה, מהיכן ידע הלה לבוא לכאן? ואילו האורח נדהם ונתקשה להאמין למראה עיניו: הוא רואה את רבי חיים ב"בגדי עבודה". שרווליו מופשלים. עטור זיעה. עומד בתוך מה שנראה שלולית של מים, ובידו מקל וסמרטוט ריצפה... אי אפשר לטעות, הוא כעת באמצע הספונג'ה...

האורח הבלתי צפוי, נבון, התנצל והסביר שהרבנית גילתה לו את המקום עקב שאלה דחופה של פיקוח נפש. לאחר שקיבל תשובה לשאלתו, זעק הלה מנהמת ליבו על כבוד התורה...

רבי חיים הרגיע אותו: "דע לך שכל יהודי חייב לעשות גמילות חסדים בגופו ממש! בחוץ לא מאפשרים לי. זו ההזדמנות שלי... גר כאן יהודי בודד וגלמוד שהתאונן בפני עד כמה קשה לו לנקות את הבית ולהכין את כל צורכי השבת. נטלתי על עצמי את המלאכה לנקות. להכין את מה שצריך. לפרוס מפות וכו'.

כשסיים רבי חיים דבריו, לא שכח להזהירו בלשון לשון של אזהרה לכל יגלה את שראו עיניו! וכך נמשכה הנהגה זו של רבי חיים תקופה ארוכה. כיום, לאחר פטירתו, הבין הלה שכבר מותר לגלות... (איש לרעהו)

"וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו וכו'

וחי אחיך עמך" (כה, לה)

הרב נסים יגן זצ"ל סיפר כיצד ניתן לקבל מתנת שמים של תוספת חיים בזכות העזרה לעני: תלמיד חכם אחד שהיה מחזר אחרי מצוות הכנסת אורחים והיה מוכן למסור נפשו עבור מצוה קדושה זו, נשאל ע"י ידידו "והלא תלמוד תורה כנגד כולם?" השיב להם "אספר לכם דבר מה ותבינו לפני מספר ימים הייתי חולה במצב קשה מאד. לפתע הרגשתי שנשמתי עולה לבין דין של מעלה והתחילו לדון אותי.

והנה אני רואה אדם זקן הבא לקראתי ומוסר לדיינים פתק. הדיינים קראו את הפתק ומיד יצא כרוז שאמר לי "חזור לעולמך!" יצאתי מבית הדין ולא ידעתי לאן אני הולך, והנה שוב ניצב לידי אותו זקן ואמר לי "בוא ואראה לך את הדרך".

שאלתי אותו "מי אדוני?" אמר לי "דע לך, שלפני ששים שנה כשהיית ילד קטן נזדמנתי לעירך, והיה המנהג בעירכם שלאחר תפילת ליל שבת כל יהודי היה לוקח עני לביתו ואני נשארתי לבדי כי לא היה מי שיאות להכניסני לביתו היות ומבגדיי נדף ריח רע.

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים נפלאים-בהר

ביאר פסוק זה בספר "עוד יוסף חי" על פי מעשה שהיה בעיר פוזנא, שאחד מעשירי היהודים הלך לעולמו, והיה ידוע שמלווה בריבית, סירבו אנשי חברא קדישא לקברו בבית הקברות עד שישלמו יורשיו סכום גדול מאוד עבור חלקת הקבר, בני המשפחה נתמלאו זעם על אנשי החברא קדישא ומיהרו לספר הדבר לשלטונות המדינה, קרא הנסיך לרבה של פוזנא רבי עקיבא איגר ונזף בו קשות על הסכום המופרז שדורשים אנשי החברא קדישא.

ענה לו רבי עקיבא איגר: על פי המסורת היהודית המלווה בריבית אינו קם לתחיית המתים, והנה האדם הזה הגיע עושרו הרב ע"י ריבית ולפיכך לא יזכה לקום לתחיית המתים, והנה כאשר נפטר אדם מישראל נדרש מבני משפחתו לשלם על חלקת הקבר סכום מועט שכן עתידה קרקע זו לחזור לרשות החברא קדישא, מה שאין כן האדם שהלווה בריבית לא תחזור הקרקע לרשותו ונמצא שהקרקע נמכרת לו לצמיחתו ועליו לשלם מומן רב עבור קברו, שמע המושל וקיבל את דבריו.

ומקור דבריו נמצא ב"לקוט שמעוני", שכאשר החיה יחזקאל את העצמות בבקעת דורא קמו ששים רבוא על רגליהם חוץ מאיש אחד, אמר יחזקאל: רבון העולמים מה טיבו של זה האיש? אמר לו בנשך נתן וברבית לקח, חיה לא יחיה! וזוה מבאר את הפסוקים "אל תקח מאתו נשך ותרבית וחי אחיך עמך" שתקום עם אחיך בתחיית המתים ולא תישאר בקבר לעולמי עד.

"אל תקח מאיתו נשך ותרבית" (כה, לו)

פעם הגיע יהודי אל הצדיק רבי נחום מהורדנא זצ"ל כדי לבקש ממנו הלואה. הוא הביא עמו ספר יקר-ערך על מנת להשאירו אצל רבי נחום בתור ערבון על ההלואה.

ואולם רבי נחום מיאן לקבל מידו את הספר, ובכ"ז הלוח לו את הסכום שביקש, בלי משכון וערבון. התפלאו תלמידיו של רבי נחום ושאלוהו: מדוע לא אבית לקבל ספר יקר כזה כערבון?

השיב רבי נחום: אם הספר יהיה ביד, אני לא אוכל להתאפק מבלי אשר אקרא ואלמד בו, כי הוא ספר יקר המושך את הלב, וזוה יש מחלוקת הפוסקים (עיין חו"מ סי' עב סק"ב ויו"ד סי' קעב), מפני חשש רבית, פן יתקלקל הספר, על כן לא חפצתי לקחתו כמשכון, ואת הספר אוכל לשאול לכשאצטרך, ואז אתנה עמו בפירוש, שלא יקפיד אם יתקלקלו מעט הגליונות, ויקיים המשאל "עושה צדקה בכל עת". (תולדות מנחם)

"לא תרדה בו בפרך" (כה, מז)

הגה"ק רבי חיים פלאגי זיע"א, סיפר בספרו 'תוכחות חיים' את אשר נתגלה לו בחלום בחזיון לילה. היה זה כחודש ימים לאחר פטירתו של אחד מתושבי עירו איזמיר שבתורכיה, נתגלה האיש לרבי חיים בחלומו והוא לבוש בבגדי חג, והינו שש ושמו. שאל אותו רבי חיים על מה ולמה זכה לכל הכבוד הזה? השיב לו הנפטר ואמר, זכיתי לחיי העולם הבא על אשר נהגתי עם משרתי בכבוד וברחמנות, ולא הכבדתי את עולי עליהם ולא שעבדתי אותם באכזריות ובעבודה קשה.

והנה אתה ואביך יצאתם אחרונים, וראיתי שביקשת מאביך שייקח את העני הזה עמכם הביתה, ואביך ענה לך שאיננו מסכים בגלל הריח הרע הנוסף מבגדי. כך הלכתם לביתכם ועדיין נותרתי לבדי בביהכ"נ.

כשהגעתם לבית אתה סירבת לאכול ואמרת "אם לא תביאו את העני לא אוכל לאכול עמכם בסעודה זו". אז שלחו אותך לקרוא לי ואכלתי עמכם, בסעודה זו ניצלתי ממוות כי היה זה אחר כמה ימים שלא בא מזון לפי.

לימים כשנפטרת לבית עולמי הייתי מצפה מתי יגיע הזמן ואוכל לגמול עמך חסד, והיום שהגעת לבית דין, נגזרה עליך מיתה, ולכן הנה אנכי ניצב לקראתך ללמד עליך זכות ובפתק כתבתי "ריבוננו של עולם! גלוי וידוע לפניך, שכל המקום נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא".

"והנה בזכות זה הוסיפו לי עוד שנתיים... "סיים את סיפור הנורא "הנכם רואים, כי קיבלתי שנתיים של חיים במתנה בזכות החסד ותמיכה בעני, האם אפשר להפסיק אפילו רגע אחד מעשית חסד?" יש חילול ה' ששייך לאנשים גדולים. מהם מצפים לשלמות, וכל סטייה מהשלמות עלולה להביא לחילול ה'.

"וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר

ותושב וחי עמך" (כה, לה)

יש לתמוה מדוע נאמר עמך ?

דבר זה יוסבר ע"פ משל, בארמון המלוכה שמחה גדולה המורה הזקן שחינך דורות של מלכים נכנס ויחד עימו נכנס הנסיך להיבחן האם עומד בקריטריונים להיות המלך הבא, כמובן שהגיעו מומחים בתחומים שונים לבדוק את דעותיו והבנתו בתחום הכלכלה הממשלה והביטחון. ואכן לאחר המבחן התברר שהוא כלי מלא וגדוש בחכמה. המלך שמח מאד ופנה למורה הזקן, באפשרותך לקחת כל כלי שתרצה מבית אוצרותי בשכר על הצלחתך בחינוך בני למלך הבא. שתק המורה הזקן לרגע אחד של מחשבה ואמר למלך רצוני לקבל שכר אחר, מהו שאל המלך? ענה המורה יותר לי להיכנס לחדר סמוך עם הנסיך וללמדו עוד דבר אחד שלא הספקתי ללמדו. המלך הסכים והמורה הזקן נכנס יחד עם תלמידו הנסיך וסגר אחריו את הדלת, לפתע נשמעו זעקות כאב מתוך החדר לעיני החיילים שפרצו את הדלת מתגלה המחזה הבא הנסיך שוכב על הרצפה ומעליו עומד המורה הזקן ומכה בו מכות חזקות כמובן שהמורה הובא אל המלך מיידית, המלך שאלו מה ראית להכות כך את הנסיך המיועד להיות למלך? ענה המורה: רציתי ללמדו איך ירגיש אדם שיגור דינו למלקות אם לא ידע את הרגשתו עלול בקלות להעניש אדם בעונש זה מבלי להבין את משמעות הדבר...

מצוה אותנו התורה "וכי ימוך אחיך עמך" כאשר אחיך מך שיהיה בגדר עמך כלומר שתרגיש את מצבו ותחוש אתה כיצד הוא מרגיש אז "וחי עמך" אז תביא אותו למצב שהוא יכול לחיות.

"אל תקח מאתו נשך ותרבית ויראת מאלהיך

וחי אחיך עמך" (כה, לו)